

► Γράψτε τους τρεις τίτλους που είχε ο Κωνσταντίνος:

1. _____

δηλαδή ήταν _____

2. _____

δηλαδή ήταν _____

3. _____

δηλαδή ήταν _____

Ξέρετε ότι...

τα θέματα ήταν θεσμός της διοικητικής οργάνωσης του βυζαντινού κράτους. Η λέξη «θέμα» σήμαινε αρχικά ένα σώμα στρατού. Σταδιακά και ως τον 10ο αι. ο όρος αποκτά στρατιωτική, διοικητική και γεωγραφική σημασία.

► Σε ποιο θέμα ήταν διοικητής ο Κωνσταντίνος σύμφωνα με την επιγραφή του μολυβδόβουλλου; Μπορείτε να το βρείτε στον χάρτη;



► Ποιο μπορεί να ήταν το περιεχόμενο της επιστολής που σφράγιζε το μολυβδόβουλλο;



ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Λεωφ. Στρατού 2, Θεσσαλονίκη, τηλ. 2313 306422

<http://www.mbp.gr>

Γνωρίζω τις βυζαντινές σφραγίδες

Από τις βούλλες στις IPξ

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 4



ΜΟΥΣΕΙΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

«Από την εικονομαχία στη λάμψη των Μακεδόνων και των Κομνηνών»

Τι ήταν τα μολυβδόβουλλα;

Τα μολυβδόβουλλα (ή βούλλες) ήταν προσωπικές σφραγίδες που τις χρησιμοποιούσαν για να σφραγίζουν τα έγγραφα στο Βυζάντιο. Με τον τρόπο αυτό εξασφάλιζαν α. το απόρρητο και την ασφάλεια της αλληλογραφίας β. τη γνησιότητα της υπογραφής του αποστολέα και γ. την εγκυρότητα του εγγράφου. Από τα μολυβδόβουλλα παίρνουμε προσωπικές πληροφορίες για τους κατόχους τους (όπως όνομα και ιδιότητα).

▶ Με ποιους τρόπους εξασφαλίζουμε εμείς σήμερα την εγκυρότητα ενός εγγράφου;

(σημειώστε τις σωστές απαντήσεις)

- με το γραμματόσημο
- με τη σφραγίδα
- με την υπογραφή
- με την ψηφιακή υπογραφή
- με το φάκελο
- με το βουλοκέρι

▶ Βρείτε στην προθήκη το μολυβδόβουλλο του Ρωμανού Διογένη



α' πλευρά (εμπροσθότυπος)



β' πλευρά (οπισθότυπος)



Διπλωμένο έγγραφο με μολυβδόβουλλο για την εξασφάλιση της γνησιότητάς του. Συλλογή Μονής Βλατάδων.

Ξέρετε ότι...

έχουν σωθεί αρκετές σφραγίδες αξιωματικών της δημόσιας και στρατιωτικής διοίκησης. Σ' αυτές συναντάμε αξιώματα όπως «κατεπάνω», «στρατηγός», «πατρίκιος». Συχνά, μέσα από τις σφραγίδες μπορούμε να παρακολουθήσουμε τη σταδιοδρομία και την εξέλιξη των κατόχων τους και να αντλήσουμε πληροφορίες για τη διοικητική οργάνωση της βυζαντινής αυτοκρατορίας.

▶ Παρατηρήστε την α' πλευρά του μολυβδόβουλλου. Ποιον άγιο διακρίνετε; Τι κρατάει;

▶ Στη β' πλευρά του μολυβδόβουλλου είναι γραμμένη η επιγραφή: ΚΥΡΙΕ ΒΟΗΘΕΙ ΤΩ ΣΩ ΔΟΥΛΩ ΡΩΜΑΝΩ ΠΑΤΡΙΚΙΩ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΩ ΤΩ ΔΙΟΓΕΝΗ. Προσπαθήστε να τη διαβάσετε. Γράψτε τους τίτλους του Ρωμανού.

Ξέρετε ότι...

ο Ρωμανός Δ' Διογένης (1010-1040) ανήκε στην βυζαντινή στρατιωτική αριστοκρατία της Καππαδοκίας. Αρχικά ήταν στρατηγός. Έγινε αυτοκράτορας το 1068 ως Ρωμανός Δ' Διογένης. Έμεινε γνωστός στην ιστορία για την ήττα του στη μάχη του Ματζικέρτ το 1071 από τους Σελτζούκους Τούρκους. Θυμηθείτε τον Ρωμανό Δ' Διογένη όταν φτάσετε στο αντίστοιχο κεφάλαιο της ιστορίας.

▶ Σύμφωνα με το παραπάνω κείμενο, το μολυβδόβουλλο χρονολογείται:

- πριν το 1068
- μετά το 1068

▶ Βρείτε στην προθήκη το μολυβδόβουλλο του Κωνσταντίνου βεστάρχη



α' πλευρά (εμπροσθότυπος)



β' πλευρά (οπισθότυπος)

▶ Παρατηρήστε την α' πλευρά και προσπαθήστε να αναγνωρίσετε τον άγιο που απεικονίζεται. Τι κρατάει στα χέρια του;

Ξέρετε ότι...

ο Κωνσταντίνος του μολυβδόβουλλου έζησε τον 11ο αι. Είχε τον τίτλο του βεστάρχη, που συνήθως αποδιδόταν σε υψηλόβαθμους στρατιωτικούς και το αξίωμα του κατεπάνω, που ήταν ο διοικητής ενός στρατιωτικού σώματος. Τέλος, χαρακτηρίζεται και ως αναγραφέας, δηλαδή οικονομικός αξιωματούχος υπεύθυνος για τον έλεγχο του κτηματολογίου.

▶ Στις δύο όψεις του μολυβδόβουλλου είναι γραμμένη η επιγραφή Ο ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΕ ΒΟΗΘΕΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΩ ΒΕΣΤΑΡΧΗ ΚΑΤΕΠΑΝΩ ΜΕΛΙΤΗΝΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΡΑΦΕΑ. Προσπαθήστε να την διαβάσετε και να διακρίνετε ποιο τμήμα είναι στην κάθε πλευρά.

α' πλευρά:

β' πλευρά:
